

**Ankara
Üniversitesi
Hukuk Fakültesi
Adalet MYO**

HBYS Programı

**Hukuk Başlangıcı
Dersleri**

***TOPLUMSAL
DÜZEN KURALLARI
VE
HUKUK***

Türk Hukuk Sistemi, Konumu ve Temel Nitelikleri

Hukuk Sistemi

- **Hukuk sistemi belli bir ülkede belli bir zamanda uygulanmakta olan hukuk kuralları bütünüdür.**
- Dünya üzerinde yürürlükte olan çağdaş hukuk sistemleri taşıdıkları ortak nitelikler ve özellikler açısından Kıta Avrupası Hukuk Sistemi ve Anglo-Sakson Hukuk Sistemi olarak iki temel gruba ayrılabilir.
- Dünya üzerindeki tüm çağdaş hukuk sistemleri az çok bu iki sistemin türevleri konumundadır.

Türk Hukuk Sistemi

- **Günümüzde Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde uygulanmakta olan hukuk kuralları bütününe Türk Hukuk Sistemi adı verilir.**

Türk Hukuk Sisteminin Konumu

- Türk Hukuk Sistemi **esas itibariyle Kıta Avrupası (kontinental) Hukuk Sistemine dahildir.**
- Türk hukuk sistemi Kıta Avrupası Hukuk Sisteminin tüm niteliklerini (hukuk kurallarının derlenip yazılı metinler halinde bir araya getirilmiş olması, yazılı hukuk kuralları çoğunlukta ve asıl-birincil hukuk kaynağı konumunda olması, yargı kararları-içtihatların yardımcı hukuk kaynağı konumunda olması, özel hukuk-kamu hukuku ayrımını geçerli olması, yargı ayrılığının mevcut olması) taşır.

Türk Hukuk Sisteminin Nitelikleri-1

- Laik olma: Türk hukuk sistemi selefi olan Osmanlı Hukuk Sisteminin aksine laik bir hukuk sistemi olup bu sistem içerisinde yer alan hukuk kuralları din kurallarından bağımsızdır.
- Hukuk Birliği Esasına Dayanma: Türk hukuk sistemi hukuk birliği esasına dayanır. Türkiye Cumhuriyeti Devleti toprakları üzerinde tek bir hukuk düzeni geçerlidir ve ülke sınırları içinde bulunan herkese ayırım yapılmaksızın aynı hukuk kuralları uygulanır.
- Yazılı Kuralların Esas Olması: Türk hukukunda yazılı kurallar esastır ve hukuk kuralları kanun veya kod adı verilen yasa metinlerinde derlenerek bir araya getirilmiştir (Örneğin Türk Medeni Kanunu, Türk Ceza Kanunu, Türk Ticaret Kanunu, Vergi Usul Kanunu vb. gibi). Türk hukukunun asıl ve birincil kaynaklarını yazılı hukuk kuralları oluşturur (Örneğin Anayasa, uluslararası anlaşma, kanun, kanun hükmünde kararname, tüzük yönetmelik ve diğer düzenleyici idari işlemler gibi). Buna karşılık Türk hukukunda örf ve adet hukuk kuralları gibi yazılı olmayan kurallar ancak ikincil-tamamlayıcı bir hukuk kaynağı konumundadır.

Türk Hukuk Sisteminin Nitelikleri-2

- İçtihadi Nitelik Taşımama: Türk hukuku kural olarak içtihadi bir hukuk sistemi değildir, bir başka deyişle Anayasa Mahkemesi Kararları ve yüksek yargı organlarının verdiği içtihadı birleştirme kararları dışında mahkemelerin vermiş oldukları kararlar diğer mahkemeler açısından bağlayıcı bir örnek oluşturmaz.
- Kamu Hukuku-Özel Hukuk Ayrımı: Türk hukukunda kamu hukuku-özel hukuk ayrımı önem taşır. Devlet ile bireyler arasındaki hukuki ilişkiler bireylerin kendi aralarındaki hukuki ilişkilerden farklı esas, ilke ve kurallara tabidir.
- Yargı Ayrılığı: Hukukumuzda yargı ayrılığı esası kabul edilmiş ve bunun neticesinde de adli ve idari dava ve uyuşmazlıkların çözümü için farklı yargı organları kurulmuştur.

Ders sonu

**iyi
haftalar!**

